

Kindbespreking 0-4 Kinderopvang (stand-alone)

Brondocument, maart 2016

Inleiding

De kindbesprekingen 0-4 van de kinderopvang (standalone) zijn volop in ontwikkeling en vormen een belangrijk onderdeel van de ondersteuningsstructuur 0-13 jaar. Ze stellen ons in staat preventief en samen te werken ten behoeve van kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers (PM'ers) en jeugdverpleegkundigen GGD (Jvk).

Deze werkinstructie richt zich op een aspect van de praktische uitvoering van de zorgroute: de kindbespreking. Hierin wordt de ontwikkelingen zoals de taalscreening (SNEL) door de kinderopvang meegenomen.

Dit document beschrijft het proces van signaleren totdat juiste hulp is ingezet. In dit document worden twee fases beschreven waarin afstemming plaatsvindt tussen de pedagogisch medewerkers van de kinderopvang en de jeugdverpleegkundige.

Afstemming pedagogisch medewerkers kinderopvang – jeugdverpleegkundige

1. Consultatiefunctie jeugdverpleegkundigen

Info & adviesvragen en ondersteuning voor pedagogisch medewerkers:

- Lichte opvoed- of adviesvragen gericht op deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers of gericht op het volgen van ontwikkeling van kinderen. Deze vragen zijn te beantwoorden door opvoedadviezen, verheldering van ontwikkelings- en gedragsaspecten en uitwisseling van kennis en informatie;
- Eerste signalen met betrekking tot mogelijke zorgen ten aanzien van een individueel kind en de opvoeding;
- Kinderen met een negatieve uitslag van de SNEL;
- Informatie of terugkoppeling vanuit besprekingen professionals zorginstellingen;
- Voorlichting en preventieactiviteiten in de kinderopvang;
- Aanbod lichte interventies ouders bijv. cursus peuter in zicht;
- Doorverwijzing VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie).

2. Kindbespreking 0-4

Doel van de kindbespreking 0-4 is te komen tot vroegtijdige signalering van kinderen met cognitieve, emotionele en/of psychosociale problematiek en opvoedingsvraagstukken. In samenspraak met de ouders en de jeugdprofessionals is het van belang het kind naar de juiste hulp te verwijzen.

Indien na consultatie jeugdverpleegkundige vragen onvoldoende opgelost zijn en/of er zorgen blijven bestaan wordt een kind aangemeld voor de kindbespreking.

De bespreking is gericht op:

- Analyse van de ernst en de mogelijke oorzaak van afwijkend gedrag;
- Ondersteuning van de pedagogisch medewerkers bij hulpvragen zowel individueel of groepsgericht;

- Inschakelen van hulp: gerichte doorverwijzing naar juiste hulp- en zorg instellingen en begeleiding van ouders.

De jeugdverpleegkundige is voorzitter van de kindbespreking. Aanwezig zijn: de ouders, de pedagogisch medewerker van de groep, de jeugdverpleegkundige (zorgcoördinator). Bij kinderen van 3,5 jaar sluit de IB'er vanuit het onderwijs aan en indien van belang kunnen ook andere zorgverleners aansluiten (vrije stoel, logopediste, jeugdprofessionals basisteam jeugd en gezin, CJG e.a.).

In de kindbespreking komen aan bod:

- Enkelvoudige zorgvragen
 - Vanuit gedrag van het kind in de groep
 - Vanuit de zorgen van ouders
 - Vanuit beiden
- Complexe, meervoudige zorgvragen
 - Vanuit het kind ontwikkelingsproblemen/gedrag
 - Sociaal, emotionele problematiek
 - Ouderproblematiek
 - Zorg voor Jeugd: Kinderen bekend in andere zorgketens/trajecten

Bij complexe meervoudige zorgvragen draagt de jeugdverpleegkundige de cases over aan de jeugdprofessional van het basisteam jeugd en gezin in de wijk. Ouders krijgen een casusverantwoordelijke vanuit BJJ toegewezen.

Organisatie

Per kinderopvang locatie is een jeugdverpleegkundige de contactpersoon. Indien een andere jeugdverpleegkundige is betrokken bij het gezin, overleggen de jeugdverpleegkundigen onderling wie de zorgcoördinatie op zich neemt. Intern begeleiders van het basisonderwijs worden betrokken bij het zorgteam voor kinderen jonger dan 3,5 jaar waarbij zorgen zijn rondom de ontwikkeling van het kind en de overstap naar de basisschool.

De kindbespreking 0-4 is een onderdeel van het structureel overleg dat de jeugdverpleegkundige heeft met de ouders en de pedagogisch medewerker kinderopvang. Per jaar worden 4 à 5 momenten kindbesprekingen gepland. Indien noodzakelijk wordt tussentijds contact opgenomen voor situaties die eerder besproken en afgehandeld moeten worden.

De werkwijze van de zorgroute binnen de kinderopvang 0-4

Voorwaarden

1. De kinderopvang beschikt over een adequaat intern zorgsysteem dat voldoet aan vier voorwaarden:
 - a. Pedagogisch medewerkers en jeugdverpleegkundigen zijn in staat en bereid tijdig ontwikkelings- en opvoedproblemen te signaleren;
 - b. Als vervolg hierop worden vragen die binnen de interne zorgroute van de kinderopvang kunnen worden opgelost planmatig opgepakt;
 - c. Voor complexe meervoudige vragen die niet binnen de interne zorgroute van de kinderopvang kunnen worden opgelost, worden in een overdracht door de

casusverantwoordelijke naar het BJG-team overgedragen of netwerk van jeugdprofessionals;

- d. De pedagogisch medewerker zorgt voor een gemotiveerde en onderbouwde aanmelding in de kindbespreking, op basis van een standaard aanmeldformulier, waarin de professional op een overzichtelijke manier de kennis over de casus weergeeft;
- e. Borging protocol privacy reglement voor zorgteams 0-4 is gebaseerd op de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP).

De uitgangspunten bij de kindbespreking

- A. Uitgangspunt is een *duidelijke rolverdeling* tussen de pedagogisch medewerker en jeugdverpleegkundige. De essentie van de rolverdeling is:
 - De pedagogisch medewerkers en de jeugdverpleegkundige richten zich vooral op de vroeg-signalering, de interne zorgstructuur en de factoren binnen de kinderopvang die van invloed zijn op de oorzaken en oplossing van de zorgvraag voor het kind en de ouders;
 - De jeugdverpleegkundige is voorzitter van de kindbespreking 0-4;
 - Ouders geven eigen inbreng, eigen kracht van ouders en kinderen en inschakelen vanuit het eigen netwerk;
 - Op de vrije stoel kunnen, afhankelijk van de zorgvraag, jeugdprofessionals (zoals de jeugdprofessional BJG team, logopedie e.a.) uitgenodigd worden. Zij zorgen voor integrale aanpak;
 - De jeugdverpleegkundige van de GGD richt zich vooral op de kindfactoren met betrekking tot de ontwikkeling van het kind d.w.z. de vroegsignalering, het inbrengen van de kind- en gezinsgeschiedenis, opvoedingsklimaat (uit het integrale JGZ-dossier 0-4) en op de advisering, begeleiding en verwijzing van enkelvoudige en meervoudige hulpvragen. De jeugdverpleegkundige kan altijd de jeugdarts (de huisarts) inschakelen.
- B. Uitgangspunten voor de *werkwijze* van de kindbespreking 0-4 zijn:
 - Optimaal betrekken van de ouders. De ouder(s) nemen zoveel mogelijk de regie en maken gebruik van eigen kracht, mogelijkheden en netwerk.
 - Alle kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen, ondersteuning en hulp ontvangen bij belemmeringen in de ontwikkeling.
 - Meer dan voorheen inzetten op normaliseren, het "gewone leven" i.p.v. denken in problemen en diagnoses;
 - De pedagogische medewerkers en jeugdverpleegkundigen en jeugdprofessionals zorgen samen voor een integrale aanpak bij risicokinderen vanuit het principe 'één gezin- één plan- één regisseur';
 - Realiseren van passende 'zorgarrangementen' inzet inclusief specialistische hulp (*licht als het kan, zwaar als het nodig is*) CJG (trainingscentrum) of via het SWT/BJG-team
 - Er wordt actief gekeken naar de mogelijkheden om het eigen netwerk van het gezin/kind erbij te betrekken en te benutten;
 - Indien nodig wordt direct actie ondernomen.

Werkwijze voor de kindbespreking: (zie bijgevoegde route)

1. De jeugdprofessionals van de kindbespreking maken samen met de ouders een integrale analyse van de hulpvraag;
2. De jeugdverpleegkundige is vanuit de kindbespreking casusverantwoordelijke (CV'er). Tenzij de situatie anders vraagt;
3. De casusverantwoordelijke registreert het kind, indien nodig, in Zorg voor Jeugd;
4. Er vindt altijd terugkoppeling plaats naar kinderopvang en ouders en derden.

Rollen, taken en verantwoordelijkheden voor de kindbespreking 0-4

De jeugdverpleegkundige

- Is de voorzitter van het overleg; bewaakt de cyclus (probleemstelling-hypothese-hulpvraag-plan van aanpak-interventie-evaluatie);
- Stelt de agenda samen en nodigt ouders en pedagogisch medewerker e.a. uit;
- Bewaakt de agenda, draagt zorg voor een optimale bespreking;
- Zorgt voor een casusverantwoordelijke;
- Bepaalt de volgorde van de kindbespreking;
- Maakt een verslag van de gemaakte afspraken.

De pedagogisch medewerker

- Geeft input vanuit het kind in de groep in de kindbespreking;
- Zorgt samen met de ouder dat de hulpvraag helder is;
- Volgt de zorgroute;
- Signaleert en benoemt;
- Voert de gesprekken met ouders.

Ouders

- Formuleren de hulpvraag;
- Denken mee over plan van aanpak.

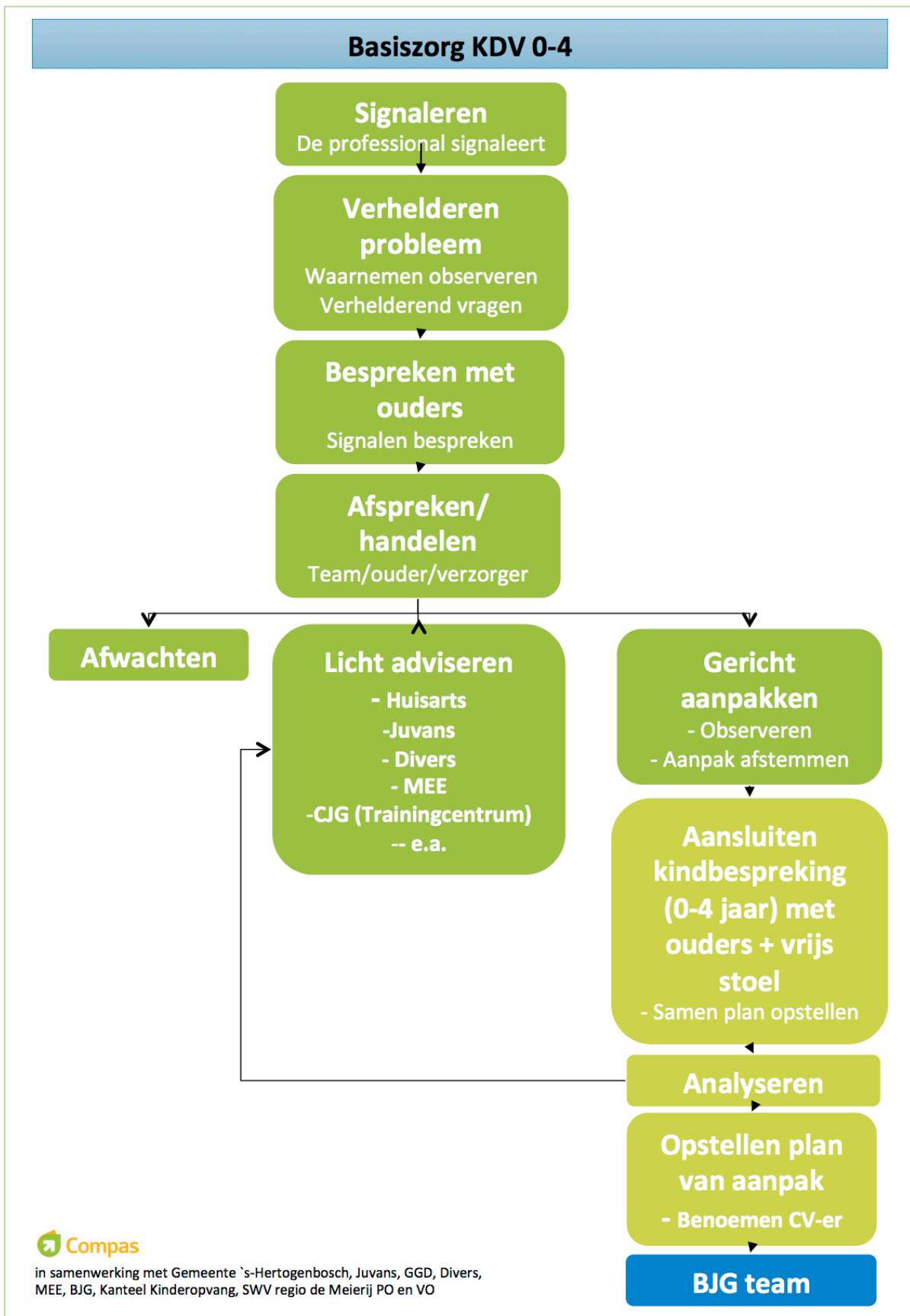
Externe jeugdprofessionals op de vrije stoel

- Geven input en handelen vanuit eigen expertise;
- Maken een integrale analyse.

In bijlagen:

1. Zorgroute
2. Privacy protocol 0-4
3. Aanmeldformulier kindbespreking
4. SNEL stappenplan en flyers

Bijlage 1 Zorgroute

Bijlage 2 Privacy protocol zorgteam 0-4

In dit privacyprotocol worden de gedragsregels uitgewerkt die in het verlengde liggen van het privacyreglement zorgteam 0-4. Het gaat hierbij met name om de gedragsregels die bepalend zijn voor de grondslag van de casusbespreking in het zorgteam 0-4.

Het begrip 'verwerken'

Het verwerken zijn alle handelingen die met betrekking tot persoonsgegevens kunnen worden uitgevoerd. Hieronder valt ook het verstrekken van gegevens aan anderen. Door de definitie van verwerken in de wet geldt deze voor zowel mondeling als schriftelijk verstrekken.

Wat je mondeling mag verstrekken, mag je ook schriftelijk verwerken (onder andere vastleggen). Wat je schriftelijk mag verstrekken, mag je ook mondeling mededelen (en vervolgens vastleggen). Wanneer je echter geen grondslag hebt om bepaalde gegevens schriftelijk te mogen verwerken, mag je deze ook niet mondeling verstrekken.

Persoonsgegevens mogen slechts verwerkt worden voor welbepaalde en uitdrukkelijk beschreven en gerechtvaardigde doeleinden. Gegevens dienen altijd toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig te zijn.

Naast verenigbaarheid met het doel moet er een aanleiding zijn om persoonsgegevens te verwerken. Verwerking van gegevens in het zorgteam 0-4 is toegestaan wanneer één van de volgende verwerkingsgrondslagen van toepassing is:

- de betrokkene heeft ondubbelzinnige toestemming verleend of
- de verwerking is noodzakelijk ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene.

Grondslag voor bespreking

Voorafgaand aan de bespreking dient de inbrenger een keuze te maken in de wijze waarop de bespreking plaats zal vinden; de grondslag. Bij toestemming/instemming kan volstaan worden met het voorleggen aan één van de ouders (of persoon met ouderlijk gezag) waarbij deze de verantwoordelijkheid heeft eventueel andere, op informatie rechthebbenden, te informeren. Er zijn verschillende opties mogelijk bij het bespreken van een kind in het zorgteam.

1. Bespreking met schriftelijke toestemming

Ten eerste is er de bespreking met schriftelijke toestemming, de zogenoemde ondubbelzinnige toestemming. Ouders geven toestemming voor het verstrekken en uitwisselen van informatie met 'bij naam beschreven partijen' en plaatsen hiervoor hun handtekening op het toestemmingsformulier. Er is overleg geweest over bespreking in het zorgteam en er is schriftelijke informatie verstrekt over de werkwijze van het zorgteam.

2. Bespreking met instemming

Ten tweede is er de mogelijkheid tot bespreking met instemming van de ouders. De voorschoolse voorziening informeert ouders schriftelijk dat men voornemens is het kind te bespreken in het zorgteam. De ouders kunnen hiertegen bezwaar maken binnen een vastgestelde termijn. Wanneer er geen bezwaar gemaakt wordt kunnen in deze situatie beperkte persoonsgegevens verwerkt worden. Het gaat hierbij om gegevens die direct van belang zijn bij de toelichting op de

vraagstelling rond het betreffende kind. Externe partners beperken zich tot het verstrekken van 'buitenkantinformatie'.

3. Anonieme bespreking

Wanneer ouders geen toestemming of instemming verlenen kan de casus anoniem besproken worden. Er worden geen persoonsgegevens verwerkt. Het zorgteam vervult in deze bespreking enkel een consultatieve functie.

4. Verwerking persoonsgegevens zonder instemming of toestemming

Ten slotte is er nog de mogelijkheid voor bespreking zonder toestemming in uitzonderlijke situaties. Hierbij worden dan wel persoonsgegevens uitgewisseld. Hiervan is sprake bij (vermoedens van) bedreiging van de persoonlijke levenssfeer, zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Vanuit zorg en ter bescherming van de rechten en vrijheden van betrokkene(n), onttrekt men zich aan de plicht 'ondubbelzinnige toestemming' te regelen.

Hierbij moet ook gewezen worden op artikel 255 van het wetboek strafrecht dat degene strafbaar stelt die een ander die aan zijn zorg is toevertrouwd in een hulpeloze toestand laat.

Deze handelwijze moet worden gemotiveerd en gedocumenteerd om aan betrokkenen en derden de bespreking te kunnen verantwoorden en aan te geven wat de inhoud en uitkomsten van de bespreking zijn geweest. Voorafgaand aan de bespreking wordt ook toegelicht waarom voor deze handelwijze wordt gekozen. Ook in het kader van het melden van kindermishandeling bij het Advies- en meldpunt kindermishandeling is er geen toestemming nodig.

Informatie voor en na de bespreking

Wanneer er door de ouders toestemming is gegeven ontvangen de deelnemers voorafgaand aan de bespreking informatie over de casus. Deze informatie omvat de personalia, actuele informatie over functioneren en begeleiding van het kind, grondslag voor de bespreking (toestemming of instemming), problematiek die aan de orde is en een heldere vraagstelling aan het zorgteam.

Tijdens de bespreking wordt er genotuleerd. In de notulen wordt de informatie beperkt tot hetgeen gezien de doelen relevant is. Na de bespreking vindt terugkoppeling plaats naar de ouders en verantwoordelijke begeleider van het kind.

Versie november 2011

Bijlage 3 Aanmeldformulier kindbespreking

AANMELDFORMULIER voor de Kindbespreking 0-4

NAAM KIND _____

GEBOORTEDATUM _____

ADRES _____

POSTCODE / PLAATS _____

TELEFOONNR. _____

KINDEROPVANG _____

PEDAGOGISCH MEDEWERKER _____

JEUGDVERPLEEGKUNDIGE _____

KRUIS DE AANDACHTSGEBIEDEN AAN DIE MOGELIJK EEN ROL SPELEN EN LICHT TOE

☐ COGNITIEVE ONTWIKKELING _____
☐ TAALONTWIKKELING _____
☐ SOCIAAL- EMOTIONELE ONTWIKKELING _____
☐ GEDRAG _____

☐ ZELFVERTROUWEN _____
☐ LICHAMELIJKE ONTWIKKELING _____
☐ GEZONDHEID _____
☐ THUISSITUATIE _____

EXTRA RUIMTE VOOR TOELICHTING

IS HET KIND EERDER BESPROKEN IN KINDBESPREKING 0-4 ? JA-NEE

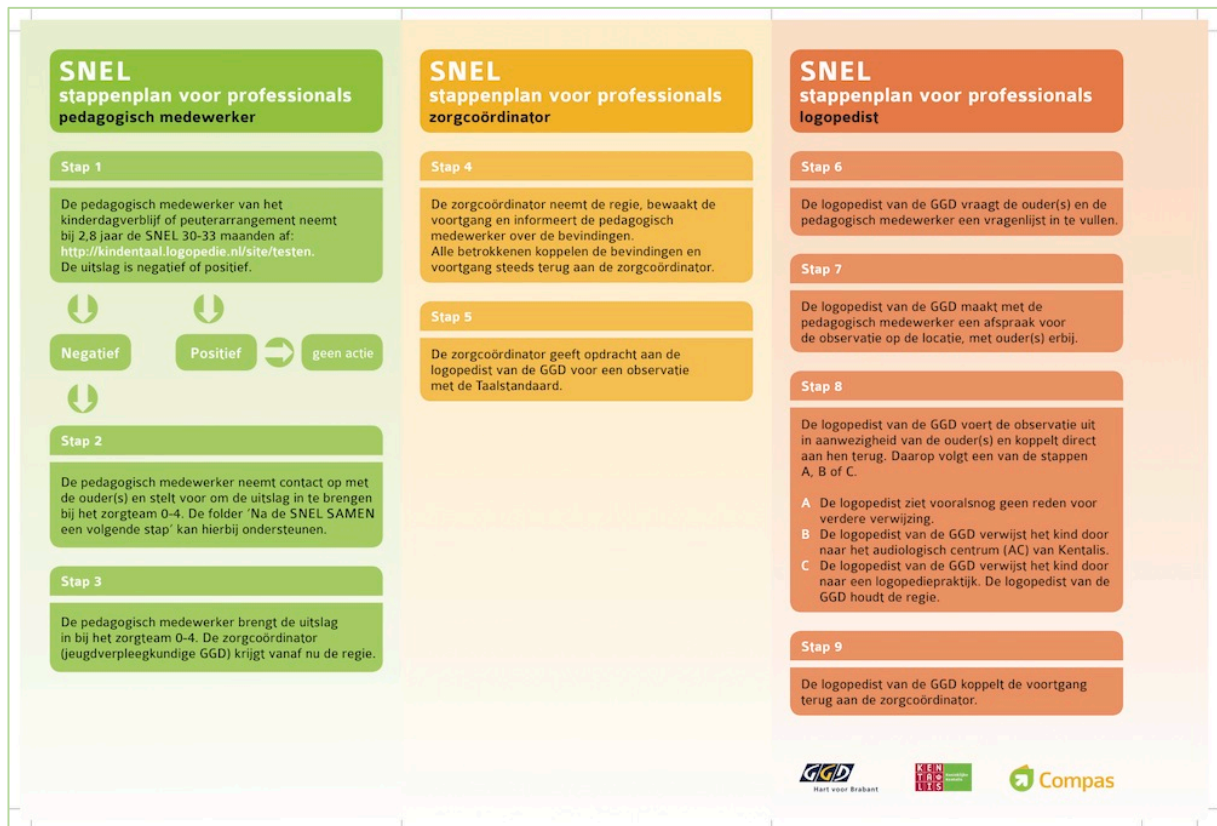
TOT NU TOE ONDERNOMEN ACTIES

HULPVRAAG

INGEVULD DOOR _____

DATUM _____

Bijlage 5 SNEL stappenplan en flyers

SNEL in beeld: de spraak- en taalontwikkeling van uw kind

Het is belangrijk dat uw peuter goed leert spreken en luisteren om straks goed mee te komen op school en om vriendjes te maken. Gelukkig is er de SNEL: een betrouwbare en snelle 'check' of de spraak- en taalontwikkeling van uw kind goed verloopt. De pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf vult de SNEL in voor alle kinderen van 2 jaar en 8 maanden.

Na de SNEL SAMEN een volgende stap

De pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf of peuterarrangement heeft voor uw peuter de SNEL ingevuld. Dat is een vragenlijst om te zien of de eerste stappen in de spraak- en taalontwikkeling goed en op tijd gezet worden. De uitslag van de SNEL is aanleiding om advies te vragen aan een logopedist. Hoe gaat dat in zijn werk?

